

ΕΝΟΤΗΤΑ 5

Ο ελληνισμός από τα μέσα του 18ου αι. έως τις αρχές του 19ου αι.

1. Να αντιστοιχίσετε τα στοιχεία της Στήλης Α με αυτά της Στήλης Β που τους αντιστοιχούν για να θυμηθείτε τις κοινωνικές τάξεις στην Ελλάδα πριν την Επανάσταση και πληροφορίες γι' αυτές.

Στήλη Α	Αντιστοίχιση	Στήλη Β
1. Κλήρος	1. δ	α. Έδειχναν ενδιαφέρον και για τη διάδοση των νεοτερικών ιδεών ιδρύοντας σχολεία στις πατρίδες τους, τυπώνοντας βιβλία, περιοδικά, εφημερίδες και χορηγώντας υποτροφίες.
2. Φαναριώτες	2. ε	β. Διοικούσαν τις ελληνορθόδοξες κοινότητες, συγκέντρωναν τους φόρους από τους Έλληνες και τους απέδιδαν στην οθωμανική διοίκηση.
3. Προεστοί	3. β	γ. Αναγνωριζόταν από τους Οθωμανούς ως η ηγεσία των Ελλήνων. Η πλειοψηφία ήταν κατά των διαφωτιστικών ιδεών.
4. Έμποροι-καραβοκύρηδες	4. α	δ. Αγρότες που αναγκάζονταν ή επέλεγαν να καταφύγουν στα βουνά όπου για να επιβιώσουν επιδίδονταν στη ληστεία.
5. Κλέφτες	5. δ	ε. Έλληνες από παλιές αρχοντικές οικογένειες που κατοικούσαν στο Φανάρι. Αναλάμβαναν υψηλές διοικητικές θέσεις στην Οθωμανική Αυτοκρατορία.
6. Αρματολοί	6. ζ	στ. Ξεπερνούσαν το 80% του πληθυσμού. Η ζωή τους ήταν δύσκολη και στερημένη.
7. Αγρότες	7. στ	ζ. Ανήκαν σε ένοπλα σώματα οργανωμένα από την οθωμανική διοίκηση για την τήρηση της τάξης.

2. Να αντιστοιχίσετε τα στοιχεία της Στήλης Α με τις πληροφορίες της Στήλης Β που τους αντιστοιχούν.

Στήλη Α	Αντιστοίχιση	Στήλη Β
1. Συνθήκη Κιουτσούκ-Καϊναρτζή (1774)	1. α	α. Επέτρεπε την ελεύθερη κίνηση πλοίων με ρωσική σημαία στα Στενά του Βοσπόρου.
2. Ορλωφικά, Λάμπρος Κατσώνης.	2. γ	β. Οι κυριότεροι εκπρόσωποι του Νεοελληνικού Διαφωτισμού.
3. Θεσσαλονίκη, Ιωάννινα, Σμύρνη, Χίος	3. δ	γ. Το 1770 έγινε, με ρωσική υποκίνηση, αποτυχημένη ελληνική επανάσταση με κέντρο την Πελοπόννησο (με ηγέτες του αδερφού Ορλώφ-απέτυχε η προσπάθεια).
4. Νεοελληνικός Διαφωτισμός	4. ε	δ. Σημαντικά εμπορικά κέντρα.
5. Ρήγας Φεραίος, Αδαμάντιος Κοραής	5. β	ε. Κίνημα που, επιδιώκοντας τη διάδοση των διαφωτιστικών ιδεών μεταξύ των Ελλήνων, αποσκοπούσε στην ιδεολογική προετοιμασία του αγώνα για την ελευθερία.

ΕΝΟΤΗΤΑ 6

Τα επαναστατικά κινήματα των ετών 1820-1821 στην Ευρώπη

3. Γράψτε τον ορισμό των λέξεων/εννοιών: μετριοπαθείς φιλελεύθεροι, ριζοσπάστες δημοκρατικοί, σοσιαλιστές.

-Οι μετριοπαθείς φιλελεύθεροι επιδίωκαν την καθιέρωση συνταγματικών μοναρχιών στις οποίες εκλογικό δικαίωμα θα είχαν μόνο όσοι διέθεταν κάποια περιουσία, όπως συνέβαινε στην Αγγλία.

-Οι ριζοσπάστες δημοκρατικοί προσδοκούσαν την εγκαθίδρυση αβασίλευτων δημοκρατιών που θα αναγνώριζαν πολιτικά δικαιώματα σε όλους ανεξαιρέτως τους ενήλικους άνδρες και θα προστάτευαν τις αδύναμες κοινωνικές ομάδες.

-Οι σοσιαλιστές, που εμφανίστηκαν μετά το 1850, θεωρούσαν ότι η καταλληλότερη μορφή πολιτικής οργάνωσης θα ήταν ένα καθεστώς οικονομικής και κοινωνικής ισότητας.

4. Τι γνωρίζετε για την αρχή των εθνотήτων (αίτια, ορισμός, πηγές).

Η επιδίωξη συγκέντρωσης όλων των ομοεθνών σε ένα κράτος γέννησε την αρχή των εθνотήτων: σύμφωνα με αυτή, πληθυσμοί που ανήκουν στο ίδιο έθνος έχουν το δικαίωμα να ιδρύσουν ενιαίο κράτος και πληθυσμοί έθνους διαφορετικού από εκείνο που αποτελεί την πλειονότητα των κατοίκων ενός κράτους έχουν το δικαίωμα να αποσχιστούν. Τα όρια του κράτους πρέπει να συμπίπτουν με τα όρια του έθνους. Οι παραπάνω θέσεις αντλούνταν κυρίως από δύο πηγές.

Η μία ήταν η γαλλική επανάσταση, που από τα πρώτα βήματά της αναγνώρισε το έθνος ως πηγή όλων των εξουσιών σε μια πολιτεία, διακηρύσσοντας ότι η βούληση των λαών είναι αυτή που πρέπει να καθορίζει το μέλλον τους και όχι οι αποφάσεις του ηγεμόνα. Οι ιδέες αυτές διαδόθηκαν σε ολόκληρη την Ευρώπη την περίοδο 1789-1815.

Η άλλη πηγή του εθνικού αισθήματος ήταν η άρνηση της γαλλικής κυριαρχίας ενισχυμένη από μια ισχυρή τάση επιστροφής στις παραδόσεις.

ΕΝΟΤΗΤΑ 7

Η Φιλική Εταιρεία και η κήρυξη της ελληνικής επανάστασης στις παραδουνάβιες ηγεμονίες

5. Συμπληρώστε τα κενά για να θυμηθείτε σημαντικές πληροφορίες για την Φιλική Εταιρεία.

αλφάβητο, Σκουφάς, Αρχή, ανεξαρτησία, ψευδώνυμα, Ξάνθος, κρυπτογραφικό, Οδησσό, ένοπλου, Τσακάλωφ, εταιρεία, Αναγνωστόπουλος

α. Ιδρύθηκε το 1_14 στην **Οδησσό** της Ρωσίας.

β. Σκοπός: η προετοιμασία του **ένοπλου** αγώνα για **ανεξαρτησία**

γ. Ιδρυτές ήταν οι: Νικόλαος **Σκουφάς**, Αθανάσιος **Τσακάλωφ**, Εμμανουήλ **Ξάνθος**, Παναγιώτης **Αναγνωστόπουλος**

δ. Ήταν μία μυστική **εταιρεία**

ε. Τα μέλη χρησιμοποιούσαν **ψευδώνυμα** και επικοινωνούσαν με κρυπτογραφικό **αλφάβητο**

στ. Η ηγεσία της αποκαλούνταν Αόρατη **Αρχή**

6. Γράψτε τους ορισμούς των λέξεων: **Ιερός Λόχος, Δραγατσάνι.**

Ο Ιερός Λόχος ήταν μια μονάδα που είχε συγκροτηθεί από εθελοντές σπουδαστές και πολέμησε στη μάχη του Δραγατσανίου (έναρξη επανάστασης στις παραδουνάβιες Ηγεμονίες με ηγέτη τον Α. Υψηλάντη). Όλοι οι μαχητές σκοτώθηκαν στη μάχη.

7. Απαντήστε στο ερώτημα: **Τι γνωρίζετε για την κήρυξη της Επανάστασης στις Παραδουνάβιες Ηγεμονίες (αίτια, πρόσωπα, αποτέλεσμα);**

-Η επανάσταση αποφασίστηκε να ξεκινήσει από τις παραδουνάβιες ηγεμονίες (σημερινή Ρουμανία), γιατί εκεί δεν υπήρχε τουρκικός στρατός (σύμφωνα με παλαιότερες ρωσοτουρκικές συνθήκες), αλλά και γιατί λίγο βορειότερα βρισκόταν ρωσικός στρατός, που υπήρχε ελπίδα ότι θα βοηθούσε. Ο Αλέξανδρος Υψηλάντης, ξεκινώντας από ρωσικό έδαφος, πέρασε τον ποταμό Προύθο, μπήκε στις Ηγεμονίες και στις 24 Φεβρουαρίου 1821 κήρυξε την επανάσταση στο Ιάσιο της Βλαχίας (σημερινή Ρουμανία). Η κρίσιμη μάχη δόθηκε στο Δραγατσάνι (7 Ιουνίου 1821), όπου και διακρίθηκε ιδιαίτερα, ο Ιερός Λόχος, μια μονάδα που είχε συγκροτηθεί από εθελοντές σπουδαστές. Η ήττα, ωστόσο, δεν αποφεύχθηκε. Ο Υψηλάντης πέρασε στην Αυστρία όπου οι αρχές τον συνέλαβαν. Ο τραγικός επίλογος γράφτηκε λίγους μήνες αργότερα, όταν ένα τελευταίο απομονωμένο τμήμα αγωνιστών με επικεφαλής τους οπλαρχηγούς Γιωργάκη Ολύμπιο και Ιωάννη Φαρμάκη εγκλωβίστηκε στη μονή Σέκκου. Τότε, ο Ολύμπιος αποφάσισε να ανατιναχθεί μαζί με τους συμπολεμιστές του, ενώ ο Φαρμάκης, μετά από σκληρή αντίσταση δύο εβδομάδων, πιάστηκε αιχμάλωτος και αποκεφαλίστηκε.

ΕΝΟΤΗΤΑ 8

Η εξέλιξη της ελληνικής επανάστασης (1821-1827)

8. Να αντιστοιχίσετε τα στοιχεία της Στήλης Α με τις πληροφορίες της Στήλης Β που τους αντιστοιχούν.

Στήλη Α	Αντιστοίχιση	Στήλη Β
1. Μάρτιος 1821	1. β	α. Έτη κατά τα οποία οι Έλληνες έχουν στρατιωτικές επιτυχίες.
2. 1821-1824	2. α	β. Έναρξη της Επανάστασης.
3. 1825-1827	3. γ	γ. Έτη κατά τα οποία οι Έλληνες έχουν στρατιωτικές αποτυχίες.
4. 1827	4. ε	δ. Έτος ανεξαρτησίας των Ελλήνων (Πρωτόκολλο του Λονδίνου).
5. 1830	5. δ	ε. Ναυμαχία του Ναβαρίνου (Αγγλία, Γαλλία, Ρωσία εναντίον Τούρκων-Αιγυπτίων).

ΕΝΟΤΗΤΑ 9

Πρώτες προσπάθειες των επαναστατημένων Ελλήνων για συγκρότηση κράτους

9. Να αντιστοιχίσετε τα στοιχεία της Στήλης Α με τις πληροφορίες της Στήλης Β και Γ που τους αντιστοιχούν για να θυμηθείτε τις πρώτες προσπάθειες των Ελλήνων για πολιτική οργάνωση.

Στήλη Α	Αντιστοίχιση	Στήλη Β	Στήλη Γ
1. Γερουσία της Δυτικής Χέρσου Ελλάδος	1. β Ι	α. Πελοπόννησος	Ι. Αλέξανδρος Μαυροκορδάτος
2. Άρειος Πάγος	2. δ V	β. Δυτική Στερεά Ελλάδα	ΙΙ. 1821-1822, πρώτο Σύνταγμα, Αλ. Μαυροκορδάτος-Δ.Υψηλάντης
3. Πελοποννησιακή Γερουσία	3. α ΙΙΙ	γ. Επίδαυρος	ΙΙΙ. Πελοποννήσιοι προεστοί
4. Α Εθνοσυνέλευση	4. γ ΙΙ	δ. Ανατολική Στερεά Ελλάδα	ΙV. 1823, τροποποίηση πρώτου Συντάγματος, Π.Μαυρομιχάλης-Α.Μαυροκορδάτος
5. Β Εθνοσυνέλευση	5. στ ΙV	ε. Τροιζήνα	V. Θεόδωρος Νέγρης
6. Γ Εθνοσυνέλευση	6. ε VI	στ. Άστρος Κυνουρίας	VI. 1827, εκλέχτηκε κυβερνήτης ο Ι. Καποδίστριας, πολιτικό Σύνταγμα της Ελλάδος

Ε Ν Ο Τ Η Τ Α 10
Ελληνική επανάσταση και Ευρώπη

10. Σημειώστε Σωστό ή Λάθος δίπλα σε κάθε περίοδο λόγου ανάλογα με το περιεχόμενο της Ενότητας.

	Περίοδοι Λόγου	Σωστό/Λάθος
1	Οι Έλληνες δεν ενδιαφέρονταν να προσελκύσουν τη βοήθεια των Ευρωπαίων.	ΛΑΘΟΣ
2	Οι μεγάλες ευρωπαϊκές δυνάμεις ήταν φιλικές προς τις επαναστάσεις.	ΛΑΘΟΣ
3	Η Ρωσία απάντησε θετικά στα καλέσματα του Α. Υψηλάντη να στηρίξει τον Αγώνα.	ΛΑΘΟΣ
4	Ο Άγγλος υπουργός Εξωτερικών Κάνινγκ ήταν θετικός στη δημιουργία ελληνικού ανεξάρτητου κράτους.	ΣΩΣΤΟ
5	Το σχέδιο των τριών τμημάτων το κατέστρωσε η Γαλλία.	ΛΑΘΟΣ
6	Ο γνωστότερος φιλέλληνας ήταν ο Λόρδος Βύρων (Μπάιρον).	ΣΩΣΤΟ
7	Η ιουλιανή συνθήκη του Λονδίνου (6 Ιουλίου 1827: Αγγλία, Ρωσία, Γαλλία) προέβλεπε την ίδρυση αυτόνομου ελληνικού κράτους.	ΣΩΣΤΟ
8	Στη ναυμαχία του Ναβαρίνου (8 Οκτωβρίου 1827) οι στόλοι της Αγγλίας, της Ρωσίας και της Γαλλίας νικήθηκαν από τον τουρκοαιγυπτιακό στόλο.	ΛΑΘΟΣ
9	Η τουρκική ήττα στον ρωσοτουρκικό πόλεμο (1828-1829) ανάγκασε τον σουλτάνο να αποδεχτεί όλες τις αποφάσεις των Δυνάμεων για το ελληνικό ζήτημα (συνθήκη της Αδριανούπολης, 14 Σεπτεμβρίου 1829).	ΣΩΣΤΟ
10	Στις 22 Ιανουαρίου / 3 Φεβρουαρίου (ν.η.) 1830 υπογράφηκε από την Αγγλία, τη Ρωσία και τη Γαλλία το πρωτόκολλο της Ανεξαρτησίας, το οποίο αναγνώρισε την Ελλάδα ως κράτος κυρίαρχο και ανεξάρτητο.	ΣΩΣΤΟ